

Natuurtoets fietsbrug Aarkanaal

28 juni 2017

Natuurtoets fietsbrug Aarkanaal

**Toetsing aan de Wet natuurbescherming - onderdeel
soortenbescherming**

Verantwoording

Titel	Natuurtoets fietsbrug Aarkanaal
Opdrachtgever	Provincie Zuid-Holland
Projectleider	Okke Merx
Auteur(s)	Jordy Houkes
Tweede lezer	Dirk van der Est
Projectnummer	1240904
Aantal pagina's	24 (exclusief bijlagen)
Datum	28 juni 2017
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Meten, Inspectie & Advies
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon +31 57 06 99 91 1

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Kenmerk R002-1240904JOH-mwl-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
1.1 Doel	9
1.2 Wetgeving	9
1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb.....	9
1.4 Werkwijze	10
1.5 Kwaliteit	10
1.6 Uitgangspunten	10
2 Situatie en beoogde ontwikkeling.....	11
2.1 Huidige situatie	11
2.2 Beoogde ontwikkeling	12
3 Soortenbescherming	13
3.1 Beschermingsregime en bepalingen	13
3.2 Vrijstellingen	15
3.3 Zorgplicht.....	15
3.4 Literatuuronderzoek	15
3.5 Effecten	16
3.5.1 Reptielen	16
3.5.2 Grondgebonden zoogdieren.....	17
3.5.3 Vleermuizen	17
3.5.4 Vogels	18
3.5.5 Amfibieën	19
3.5.6 Weekdieren	19
3.5.7 Opstellen werkprotocol in relatie tot zorgplicht.....	20
4 Conclusies en aanbevelingen	20
5 Literatuur.....	23

1 Inleiding

1.1 Doel

In opdracht van de provincie Zuid-Holland heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet natuurbescherming voor het realiseren van de fietsbrug Aarkanaal. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend. In de rapportage worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?
- Zijn maatregelen en/of een ontheffing/vergunning nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna te noemen “Wnb”) in werking. De Wnb is het nieuwe wettelijke stelsel voor natuurbescherming en vervangt drie tot dan bestaande wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.

Het beschermingsregime gaat uit van het “nee, tenzij-principe”. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Zuid-Holland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb

Het is noodzakelijk om de ontwikkeling te toetsen aan soortenbescherming (vanwege de mogelijke aanwezigheid van flora en fauna). Een toetsing aan beschermde gebieden en houtopstanden maakt geen onderdeel uit van deze rapportage. Een toetsing aan beschermde gebieden is niet nodig omdat er geen effecten zijn vanwege de afstand (circa 700 meter tot NNN en circa 4 kilometer tot Natura 2000) tot deze gebieden. Ook ontbreekt het aan een ecologische relatie tussen het plangebied en deze gebieden als gevolg tussenliggende wegen, bebouwing en andere elementen. Een toetsing aan houtopstanden is geen onderdeel van deze rapportage, maar is wel van toepassing vanwege de bomenkap. De toetsing dient in een later stadium nog wel plaats te vinden. De reeds uitgevoerde bomeninventarisatie kan daarbij gebruikt worden.

1.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data (zie ook hoofdstuk 5)
- Eerder uitgevoerde onderzoeken
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- Ecoviewer van Tauw (www.tauw.nl/ecoviewer)
- Gedragscode flora- en faunawet gemeente Nieuwkoop
- Een oriënterend veldbezoek op 8 juni 2017

Het doel van de literatuurstudie is om na te gaan welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals holen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

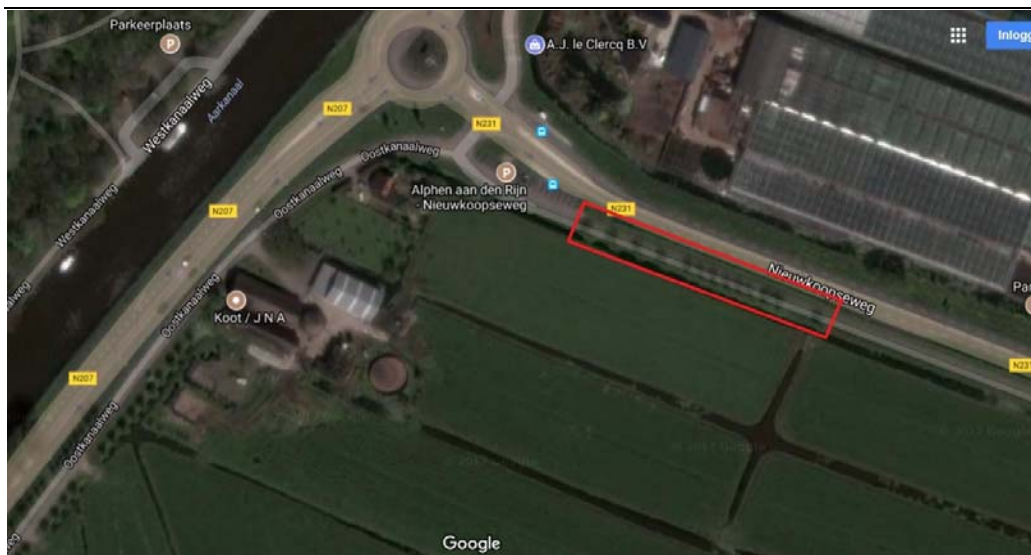
1.5 Kwaliteit

Voor soortenbescherming is een volledige garantie over de aanwezigheid niet te geven. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

1.6 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op de beoogde ontwikkeling:

- De bomenlaan langs de Nieuwkoopseweg blijft gehandhaafd, zie figuur 1.1.

Figuur 1.1 – Te handhaven bomenlaan langs de Nieuwkoopseweg (bron: Google)

2 Situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is op te delen in twee deelgebieden. Eén deelgebied ten zuiden van het Aarkanaal en het andere deelgebied ten noorden van het Aarkanaal.

Zuidelijke deelgebied

In dit deel van het plangebied ligt een provinciale weg, N207, een woonhuis incl. schuur met daarachter graslandpercelen. De weg is omringd door sloten. De grondwaterstand in het plangebied is erg hoog. De sloten voeren jaarrond water.

Noordelijke deelgebied

Dit deel bestaat in zijn geheel uit een dicht gegroeid park. Tussen het park en het Aarkanaal ligt de Westkanaalweg. Ook hier is een parkeerplaats aanwezig. De vegetatie in het park bestaat onder meer uit forse bomen met een sterke ondergroei van hazelaar, meidoorn, kornoelje en vlier. De bomen bestaan uit berk, es, esdoorn, eik en populier.

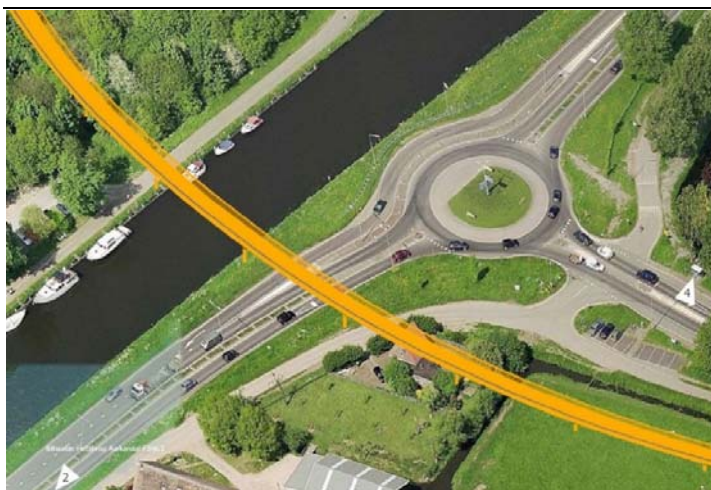
2.2 Beoogde ontwikkeling

De Provincie Zuid-Holland heeft het voornemen om, in het kader van het fietsplan 'Zuid-Holland meer op de fiets', in totaal ongeveer 90 extra fietspaden te realiseren. Eén van deze fietspaden, welke nog gerealiseerd dient te worden, is het fietspad F306 in Alphen a/d Rijn. Onderdeel van dit fietspad F306 is een fietsbrug over het Aarkanaal. De fietsbrug is gesitueerd aan de oostzijde van Alphen a/d Rijn, bij de rotonde waar de N231 en de N207 kruisen. De projectlocatie is weergegeven in figuur 2.1.

Figuur 2.1 – Situering projectlocatie fietsbrug Aarkanaal (bron: GlobeSpotter 3.1)

Voor de situering van de kruising is een fietsbrug beoogd. Hier is reeds een variantenstudie voor uitgevoerd waaruit een voorkeursvariant is gekomen. De fietsbrug zal, vanaf de N231 gezien aan de zuidelijke zijde, de N207 en het naastliggende Aarkanaal overspannen. In figuur 2.2 is een impressie van deze inpassing weergegeven.

Figuur 2.2 – Inpassing fietsbrug over het Aarkanaal

Als gevolg van het te realiseren fietspad, inclusief verlichting, wordt er circa 4000 m² aan bos gekapt. Daarnaast zullen er diverse sloten worden gedempt en worden de woning en schuur ter hoogte van Oostkanaalweg 2 gesloopt. Aan het Aarkanaal en bijbehorende oever zullen, op het realiseren van enkele pilaren in de oever na, geen wijzigingen plaatsvinden. Het is nog niet bekend wanneer de uitvoering zal plaatsvinden.

3 Soortenbescherming

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de vraag of beschermde plant- en diersoorten door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is.

3.1 Beschermingsregime en bepalingen

In de Wnb zijn bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende diersoorten en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Vogels: het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn beschermd via de vogelrichtlijn
- Dieren en planten: het gaat hier om alle inheemse dieren en planten. Ze zijn beschermd via de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn

- **Nationale soorten:** het gaat hier om de soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime is bepaald welke verboden er gelden en onder welke voorwaarden ontheffing, vergunning of vrijstelling kan worden verleend door het bevoegd gezag. De bepalingen zijn samengevat in tabel 4.1. De bepalingen voorzien in een bescherming van verblijfplaatsen, evenals de bescherming tegen verstorende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht kan een ontheffing verlenen van de verboden als genoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10.

Tabel 3.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb

	A	B	C	D	E
Verbodsbepaling	Vogels VR	Dieren HR/ Bonn/Bern	Planten HR/ Bonn/Bern	Dieren (‘nationaal’)	Planten (‘nationaal’)
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen/verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)	3.5.2			
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Verblijfplaatsen (nesten, hollen, etc):					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen voortplantingsplaatsen (vp)		3.5.4		3.10.1.b (vaste vp)	
Beschadigen of vernielen rustplaatsen (rp)	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b (vaste rp)	
Eieren:					
Vernielen (of –VrI- beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				
Toelichting:					
• Codes verwijzen naar wetsartikelen Wet natuurbescherming • Oranje verbodsbepaling geldt alleen wanneer sprake is van opzet • Rood verbodsbepaling geldt in alle gevallen, ook wanneer geen sprake is					

3.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren beschermd onder de categorie “Nationale soorten”, zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Provincie Zuid-Holland heeft bevoegdheid om bij verordening deze soorten “vrij te stellen” van de ontheffing/vergunningsplicht (Provincie Zuid-Holland, 2016). Dit betekent dat geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Voor alle algemene soorten wordt vrijstelling verleend. Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

3.3 Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten:

1. achterwege gelaten worden, of
2. noodzakelijke maatregelen worden getroffen om die gevolgen te voorkomen, of
3. deze worden zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt

Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is daarnaast van toepassing op beschermde gebieden.

3.4 Literatuuronderzoek

In tabel 3.2 worden alle soort(groep)en weergegeven die op grond van het literatuuronderzoek en op basis van het aanwezige habitat, mogelijk, in en in de omgeving van het plangebied aanwezig kunnen zijn. Ook is op basis van de gedragscode Nieuwkoop (2010) bepaald welke soorten verwacht kunnen worden in het plangebied. Diverse soorten zijn qua verspreiding over de gemeente (grotendeels) beperkt tot de Nieuwkoopse Plassen of komen in het geheel niet voor in de gemeente. Ook is het plangebied, vanwege de kritische eisen die deze soorten stellen aan hun leefomgeving, ongeschikt als leefgebied. De aanwezigheid van deze soort(groep)en in het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten. Het betreft: flora, libellen (o.a. groene glazenmaker en gevlekte witsnuitlibel), amfibieën (kamsalamander, hei- en poelkikker), vlinders, vissen (grote modderkruiper), zoogdieren (noordse woelmuis) en kevers (gestreepte waterroofkever).

Tabel 3.2 Soort(groep)en die mogelijk in en in de omgeving van het plangebied aanwezig kunnen zijn

Soortgroep	Soorten
Reptielen	Ringslang (artikel 3.10)
Grondgebonden zoogdieren	Otter en Waterspitsmuis (artikel 3.5 en 3.10)
Vleermuizen	Baardvleermuis, franjestaart, meervleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en tweekleurige vleermuis (alle artikel 3.5)
Vogels	Diverse algemene broedvogels tijdens het broedseizoen en vogels met jaarrond beschermde nesten zoals boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk en wespendif (alle artikel 3.1)
Amfibieën	Rugstreeppad (artikel 3.5)
Weekdieren	Platte schijfhoorn (artikel 3.5)

3.5 Effecten

3.5.1 Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van (sporen van) beschermde reptielen.

De ringslang is sterk gebonden aan waterrijke habitats. Ze worden vaak waargenomen langs lijnvormige wateren zoals sloten en kanalen. In de omgeving van het plangebied, golfbaan Zeegersloot, bevindt zich een populatie ringslangen (bron: Ravon). Overigens betreft het hier waarschijnlijk vooral de niet inheemse ondersoort *Natrix natrix persa*.

Het plangebied is voor het overgrote deel ongeschikt als verblijfplaats. Dit komt vanwege de damwanden in het kanaal en de frequent gemaaide slootkanten. Het plangebied is ook niet geschikt voor de aanwezigheid van broeihopen. Wel is het park geschikt als onderdeel van een winterverblijfplaats.

Wanneer de werkzaamheden buiten de winterperiode worden uitgevoerd zijn negatieve effecten op de ringslang op voorhand uit te sluiten.

Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in de winterperiode is soortgericht onderzoek noodzakelijk en dient mogelijk een ontheffing aangevraagd te worden.

In de te dempen sloten kunnen ringslangen foerageren of zich opwarmen langs de waterkant (zoals bij ingetrapte oeverzones). In verband met de zorgplicht dient tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van de ringslang (zie voor meer informatie paragraaf 3.5.7).

3.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van (sporen van) beschermde zoogdieren.

Het plangebied is voor otter en waterspitsmuis niet geschikt als leefgebied.

Otters leven vooral in rijk gestructureerde oeverzones met ondiepten, luwe plekken en begroeiing. In Nederland zijn otters dan ook vooral aanwezig in veengebieden met veel bosschages en deels verlande petgaten en meren met een natuurlijke oeverbegroeiing. Maar ook beken en rivieren vormen een belangrijk deel van zijn leefgebied.

De waterspitsmuis komt voor in waterrijke biotopen met een rijke oevervegetatie en structuurrijke, zacht glooiende oevers.

De bovenbeschreven biotopen komen niet voor in het plangebied. Negatieve effecten op otter en waterspitsmuis zijn op voorhand uit te sluiten.

3.5.3 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit drie verschillende onderdelen: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes.

Verblijfplaatsen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in gebouwen of in bomen.

Foerageergebieden zijn groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen en watergangen.

Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen.

Verblijfplaatsen

Tijdens het oriënterende veldbezoek zijn in de te kappen bomen holtes en spleten aangetroffen.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen, die in bomen verblijven, kan hierdoor niet worden uitgesloten. Dit zijn gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Soorten als gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en tweekleurige vleermuis zijn, in sommige gevallen uitsluitend, gebouwbewoners. Ook de baardvleermuis, franjestaart en ruige dwergvleermuis kunnen in gebouwen verblijven, vooral achter betimmeringen en daklijsten. Als gevolg van de ontwikkeling worden de gebouwen ter hoogte van Oostkanaalweg 2 gesloopt. Tijdens het veldbezoek was het perceel niet toegankelijk waardoor de woning niet geheel geïnspecteerd kon worden. In de gebouwen zijn geen stootvoegen aanwezig. Wel kunnen vleermuizen onder de dakpannen terecht via de dakgoot en een losliggende pan. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen, die in de gebouwen verblijven, kan hierdoor niet worden uitgesloten.

Foerageergebieden en vliegroutes

De te kappen bosschage ten noorden van het Aarkanaal is erg geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het Aarkanaal en de bomenlaan langs de Nieuwkoopseweg zijn daarnaast ook geschikt als foerageergebied en vliegroute. Mogelijk is er sprake van de aanwezigheid van essentiële foerageergebieden of vliegroutes. Ook de aan te brengen verlichting kan van invloed zijn op deze essentiële foerageergebieden en vliegroutes.

Conclusie

Als gevolg van de ontwikkeling gaan mogelijk verblijfplaatsen of essentiële foerageergebieden en vliegroutes verloren. Negatieve effecten op baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis zijn op voorhand niet uit te sluiten.

3.5.4 Vogels

Jaarrond beschermde nesten

De nesten van boomvalk, buizerd, havik, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk en wespendif zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest. Deze soorten broeden over het algemeen in bomen. De bomen die in het plangebied aanwezig zijn staan solitair of in een groep. Tijdens het veldbezoek zijn alle bomen beoordeeld op de aanwezigheid van nesten. In het plangebied en haar directe omgeving zijn echter geen nesten van boomvalk, buizerd, havik, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk en wespendif aangetroffen.

Ook de nesten van huismus en gierzwaluw zijn het hele jaar beschermd. Huismus en gierzwaluw zijn typische gebouwbewoners. Tijdens het veldbezoek is op twee verschillende momenten beoordeeld of dat deze soorten aanwezig zijn. De soorten zijn echter niet aangetroffen nabij de te slopen gebouwen. Ook zijn er geen andere sporen (uitwerpselen, veren ect.) aangetroffen. De woning is ongeschikt als broedlocatie omdat de dakpannen aan de zijkanten zijn dichtgesmeerd. Ook de houten schuur is ongeschikt als broedlocatie.

Algemene broedvogels

Tijdens het oriënterende veldbezoek zijn algemeen voorkomende vogels waargenomen. Vogels kunnen gedurende het gehele jaar tot broeden komen. Het is daarom zaak om hier voorafgaand aan het werk rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart t/m juli (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen).

De kapwerkzaamheden kunnen het beste voor het broedseizoen te worden uitgevoerd. Indien er voor wordt gekozen om in het broedseizoen te werken is een (periodieke) controle op nesten van broedvogels voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk om overtreding van de wet te voorkomen. Indien een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt. De breedte van deze zone dient door een ter zake kundige te worden bepaald.

Conclusie

Met het realiseren van de fietsbrug gaan geen jaarrond beschermde nesten verloren. Ook tast de ontwikkeling de functionele leefomgeving van jaarrond beschermde nesten niet aan. De kapwerkzaamheden kunnen het beste voor het broedseizoen te worden uitgevoerd. Indien een broedgeval aanwezig is, dient verstoring van dit nest te worden voorkomen.

3.5.5 Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde amfibieën.

De rugstreeppad is een bewoner van zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van de grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Maar hij wordt ook op klei- en veengronden aangetroffen. Voor de voortplanting is de rugstreeppad afhankelijk van ondiepe wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt zijn. In de directe omgeving van het plangebied zijn in het verleden rugstreeppadden aangetroffen.

Het plangebied ten zuiden van het Aarkanaal is in potentie geschikt als leefgebied voor de rugstreeppad. Ook zijn in het verleden in de directe omgeving van het plangebied rugstreeppadden waargenomen. Negatieve effecten op rugstreeppad zijn daarom op voorhand niet uit te sluiten.

3.5.6 Weekdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde weekdieren.

Platte schijfhoren komt met name voor in stilstaand water. De soort heeft een voorkeur voor veenbodems en lijkt in het veenweidegebied weinig kritisch. Buiten het veenweidegebied komt de soort alleen voor in sloten met een goede waterkwaliteit en een goede ontwikkelde watervegetatie (bron: Stichting ANEMOON 2010 & 2011).

Het plangebied ten zuiden van het Aarkanaal is plaatselijk (achter het schot bij het woonhuis) geschikt als leefgebied voor de platte schijfhoren. Negatieve effecten op platte schijfhoren zijn daarom op voorhand niet uit te sluiten.

3.5.7 Opstellen werkprotocol in relatie tot zorgplicht

In het kader van zorgplicht is het aan te beleven om voor de uit te voeren werkzaamheden een werkprotocol op te stellen. In dit werkprotocol kan vooralsnog worden ingegaan op ringslang en broedvogels. Uit de nog uit te voeren vervolgonderzoeken kunnen ook andere soort(groep)en volgen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

In opdracht van de provincie Zuid-Holland heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet Natuurbescherming voor het realiseren van de fietsbrug Aarkanaal. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?

De soortenbescherming Wet natuurbescherming (Wnb). Een toetsing aan beschermde gebieden en/of houtopstanden maakt geen onderdeel uit van deze rapportage. Een toetsing aan beschermde gebieden is niet nodig omdat er geen effecten zijn vanwege de afstand (circa 700 meter tot NNN en circa 4 kilometer tot Natura 2000) tot deze gebieden. Ook ontbreekt een ecologische relatie met deze gebieden als gevolg van wegen, bebouwing en andere elementen. Een toetsing aan houtopstanden dient in een later stadium nog wel plaats te vinden. De reeds uitgevoerde bomeninventarisatie kan daarbij gebruikt worden.

In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?

De aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied is niet uitgesloten, hierdoor is het voornemen mogelijk strijdig met de Wnb.

Zijn maatregelen en/of een ontheffing nodig?

Doordat de aanwezigheid van beschermde soorten niet uitgesloten is, kan er bij de uitvoering van het voornemen sprake zijn van overtreding van de Wnb. Derhalve kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn.

Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

Het aanvragen van een ontheffing kan alleen op basis van volledige en actuele gegevens. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar het gebruik van het plangebied door vleermuizen, rugstreeppad en platte schijfhoren is derhalve noodzakelijk. Na afronding van het benodigd onderzoek kan het noodzakelijk blijken een ontheffing aan te vragen. Bij de verdere planvorming en uitvoering dient rekening gehouden te worden met de doorlooptijd van de aanvullende onderzoeken en een eventuele ontheffingsaanvraag.

Wanneer de werkzaamheden buiten de winterperiode worden uitgevoerd zijn negatieve effecten op de ringslang op voorhand uit te sluiten.

Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in de winterperiode is soortgericht onderzoek noodzakelijk en dient mogelijk een ontheffing aangevraagd te worden.

In tabel 4.1 is een samenvatting opgenomen van de toetsing aan de soortenbescherming.

Tabel 4.1 Conclusies toetsing soortenbescherming Wnb

Soort(groep)en	Effecten	Vervolgstappen
Reptielen	Mogelijk effect op verblijfplaatsen	Wanneer de werkzaamheden buiten de winterperiode worden uitgevoerd zijn negatieve effecten op de ringslang op voorhand uit te sluiten. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in de winterperiode is soortgericht onderzoek noodzakelijk en dient mogelijk een ontheffing aangevraagd te worden.
Grondgebonden zoogdieren	Geen	Geen
Vleermuizen	Mogelijk effect op essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen: - Vernietigen van verblijfplaatsen - Aantasten en/of vernietigen van essentiële foerageergebieden en/of vliegroutes	Uitvoeren inspectie aan woning om na te gaan welke functie de woning kan hebben voor vleermuizen. Daarna uitvoeren van vervolgonderzoek met nadere effectenanalyse, eventueel gevolgd door ontheffing met projectplan.

Soort(groep)en	Effecten	Vervolgstappen
Vogels	Geen, mits	De kapwerkzaamheden voor het broedseizoen worden uitgevoerd. Er een (periodieke) controle op nesten van broedvogels plaatsvindt voorafgaand aan de werkzaamheden wanneer er voor wordt gekozen om in het broedseizoen te werken.
Amfibieën	Mogelijk effect op verblijfplaatsen en het doden van individuen	Vervolgonderzoek met nadere effectenanalyse, eventueel gevolgd door ontheffing met projectplan.
Weekdieren	Mogelijk effect op verblijfplaatsen en het doden van individuen	Vervolgonderzoek met nadere effectenanalyse, eventueel gevolgd door ontheffing met projectplan.

Aanbevelingen

Uit voorliggende natuurtoets volgende onderstaande aanbevelingen:

- Het uitvoeren van een toetsing aan houtopstanden. De reeds uitgevoerde bomeninventarisatie kan daarbij gebruikt worden
- Het uitvoeren van soortgericht onderzoek naar vleermuizen, rugstreeppad en platte schijfhoren
- Wanneer de werkzaamheden buiten de winterperiode worden uitgevoerd zijn negatieve effecten op de ringslang op voorhand uit te sluiten. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in de winterperiode is soortgericht onderzoek noodzakelijk en dient mogelijk een ontheffing aangevraagd te worden
- De kapwerkzaamheden uitvoeren voor het broedseizoen. Tevens (periodieke) controle uitvoeren op nesten van broedvogels voorafgaand aan de werkzaamheden wanneer er voor wordt gekozen om in het broedseizoen te werken
- In het kader van zorgplicht is het aan te bevelen om voor de uit te voeren werkzaamheden een werkprotocol op te stellen. In dit werkprotocol kan vooralsnog worden ingegaan op ringslang en broedvogels. Uit de nog uit te voeren vervolgonderzoeken kunnen ook andere soort(groep)en volgen

5 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

van Dijk A.J. & Boele A. 2016. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Dietz, C., von Helversen, O., Nill, D. 2011. Vleermuizen - Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De verblijfplaatsen van vleermuizen. Utrecht: De Fontein - Tirion Uitgevers B.V., 2011.

Provincie Zuid-Holland, 2016. Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Utrecht.

Tauw, 2010. Gedragscode flora- en faunawet Gemeente Nieuwkoop.

Stichting ANEMOON, 30 juni 2010. Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2009.

Stichting ANEMOON, 30 juli 2011. Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2009.